



# THE LAST NIGHT OF THE WORLD

## Fabrice Murgia / Laurent Gaudé

Première 7 juli 2021 - Festival d'Avignon



De nacht was altijd het koninkrijk van vrijheid en angst, een plaats waar grenzen vervagen, waar alles verandert in zin en betekenis in een staat van roes of net in een beklemmende sfeer. De nacht stelt ons leven in vraag en durft de eindigheid ervan te belichten. Al in het "Gilgamesj-epos" probeerde de Mesopotamische held zich los te maken van de cyclus van de slaap: langer dan zes dagen wakker blijven om onsterfelijk te worden. Staan we nu, eeuwen later, op het punt te slagen waarin hij heeft gefaald? En zo ja, wat zijn we dan? Een mensheid die zowel eeuwig als altijd vermoeid is? Mogelijkerwijs staart de nacht ons vandaag met medelijden aan: "zie daar, het wezen dat de slaap niet meer kan vatten". Misschien is het tijd om naar zijn stem te luisteren en te accepteren dat het in staat is ons in vervoering te brengen?

LAURENT GAUDÉ

# IN HET BEGIN...

## INTERVIEW MET FABRICE MURGIA DOOR SOPHIE DUPAVE

### **Wat is de oorsprong van het project?**

Ik werkte reeds in 2014 samen met Laurent Gaudé aan de Opera van Limoges. We creëerden samen de opera "Daral Shaga". Laurent schreef het libretto en ik deed de regie in samenwerking met de Compagnie FERIA Musica. Het was een heel goede en vlotte samenwerking, we voelden elkaar goed aan en waren erg complementair.

We besloten toen dat we onze samenwerking ooit nog eens zouden herhalen om een nieuwe vorm te verkennen die geen situationeel theater zou zijn, maar waar twee signaturen samenvloeien: de romantische, literaire pen van Laurent enerzijds en anderzijds de scène- en beeldtaal die ik ontwikkel.

Zes jaar zijn verstreken sinds "Daral Shaga" en we bleven in contact. Toen we op een dag thema's en teksten aan het uitwisselen waren, kwamen we dankzij een essay van Jonathan Crary: "24.7 : Late Capitalism and the Ends of Sleep" tot volgende vraag: kan een mens 24 uur op 24 uur en 7 dagen op 7 leven? Is het gezond, correct, wenselijk om aan één stuk wakker te blijven en onbeperkt de activiteiten verder te zetten ten koste van de nacht?

Zo hadden we plots een heel interessant thema om samen over na te denken en om af te toetsen in verschillende contexten op verschillende plekken in de wereld, want het gaat over iets wat we allemaal boven ons hoofd hebben: de sterren, de hemel, de nacht.

Een universele thematiek om over te schrijven en te reflecteren, maar ook heel politiek geladen.

### **Wat in het essay "24/7" van Jonathan Crary heeft je precies tot nadenken gezet?**

Het essay van Jonathan Crary onderzoekt op verschillende manieren hoe de mens naar het einde van de nacht streeft. De nacht betekent enerzijds de afwezigheid van licht en zon, maar anderzijds biedt de nacht ook slaap, een essentiële functie.

Alle onderzoeken die erop uit zijn om een einde aan de nacht te maken, hebben een vorm van continue consumptie, exploitatie en productie op het oog. Karl Marx voorspelde dat het kapitalisme een einde zou maken aan alle natuurlijke cycli. Tegenwoordig is alles te koop: liefde, vriendschap, honger, dorst,... De nacht is een van de laatste verzetsbastions van de mensheid. De nacht bewijst dat de mens nog geen machine is: de mens heeft nu eenmaal slaap nodig. Voor sommigen is dit een vervelende gedachte, zelfs taboe.

Ik geef enkele voorbeelden die pogingen ondernemen om een einde te maken aan de nacht. Neem bijvoorbeeld de gors. De gors is een vogel die jaarlijks lange afstanden aflegt tussen de

Verenigde Staten en Mexico. Dit vogeltje kan zeven dagen en zeven nachten zonder slaap, en dit zonder haar cognitieve vermogens te verliezen. De gors is het onderzoeksobject voor het Amerikaanse leger in de ontwikkeling van onder andere neurochemicaliën en proeven met magnetische stimulatie. Op die manier willen ze trachten soldaten eigenschappen van de gors te geven ter vervanging van gevechtdrugs.

Een ander project uit de jaren negentig gaat over Russische satellieten met spiegelvleugels van 200 meter lang om zo de zon permanent te kunnen weerkaatsen in gebieden van Siberië. Op die manier konden er zoveel mogelijk grondstoffen gewonnen worden.

Er blijven ons verhalen verbazen, zoals onderzoeken naar slaapgebrek. We weten dat een laboratoriumrat drie weken kan overleven zonder slaap alvorens te sterven. Bij de mens daarentegen is dat gemiddeld slechts zeven à acht dagen. De langst gekende duur zonder slaap bij de mens is 11 dagen en 25 minuten.

Onze kapitalistische wereld bereikt haar grenzen. We doen meer en meer afstand van onze primaire levensstijl waarin de nacht een plaats heeft. Naast zijn poëtische waarde, biedt de nacht ook recht op introspectie. Dit recht wordt misbruikt door een dimensie waar we ons niet altijd bewust van zijn, namelijk de constante verspreiding van kunstlicht. Zij verduistert de sterrenhemel en verhindert het zicht ervan.

De bescherming van de nacht is een nieuwe eis die veel mensen verdedigen zoals de first nations in Nieuw-Zeeland. Zij zijn erin geslaagd om de overheid zover te krijgen om de lichten een aantal uur per maand te doven. Volgens hun cultuur is het erg problematisch om de sterren niet te kunnen zien. De duisternis wordt hier met andere woorden een politiek onderwerp.

**Je rol in deze voorstelling heeft meerdere facetten: je zal aan de slag gaan met de opdrachten van Laurent Gaudé, maar je bent ook regisseur en acteur van en in de voorstelling. Het is lang geleden dat je op de planken stond. Miste je het?**

Niet per sé de wens om te spelen en om de emoties van een personage te belichamen, maar eerder om een soort van getuige te zijn voor het publiek. De noodzaak om hen iets te vertellen in het hier en in het nu. Als directeur van Théâtre National in Brussel, ben ik onder andere verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van het theater en voor het coachen van andere artiesten. Daarnaast vind ik het belangrijk om de link met het podium en zijn realiteit te behouden zoals andere directeurs als Wajdi Mouawad of Tiago Rodrigues dat ook doen. Ze zijn verantwoordelijk voor een grote structuur, maar zorgen tegelijkertijd ook voor aanwezigheid op scène en delen dezelfde problemen als acteurs en artiesten. Het is voor mij een manier om het gevoel met de scène niet te verliezen.

## **De vorm van de voorstelling zal zeer mobiel zijn. Is dit een bewuste keuze om zo de speelkansen te vergroten?**

Gezien de thematiek is er in de eerste plaats ook de wens om de voorstelling in openlucht te spelen. We zullen twee versies maken: één voor de zalen en een andere voor onder de sterren... Het is de bedoeling een vrij eenvoudig en mobiel geheel te creëren met tegelijk een doordachte podiumtaal. Het idee is dus om een universele vorm te maken die het toelaat om wereldwijd te toeren.

Na omvangrijke projecten als "Sylvia" en "The Memory of Trees" is het goed om terug te keren naar een kleine vorm, een intieme voorstelling voor beperkt publiek waarmee we veel kunnen spelen op verschillende plaatsen in de wereld.

## **VERHAAL EN OPZET**

### **DOOR FABRICE MURGIA**

Laurent en ik beslisten om samen een verhaal te schrijven. We wilden een pakkend, spannend verhaal waarvan de basis heel herkenbaar is, namelijk de wereld die we vandaag kennen. Het verhaal zelf speelt zich echter af in de toekomst, een toekomst die niet meer zo ver weg lijkt en waar iets de aard van de mens aanzienlijk blijkt veranderd te hebben.

Ons uitgangspunt is de lancering van een pil die het mogelijk maakt om slechts 45 minuten te slapen en nadien helemaal uitgerust te zijn.

Wat zal dat veranderen? Wat zal dat veranderen in onze relatie met anderen en in onze relatie met consumptie?

We bevinden ons in een wereld waar mensen – die nu meer tijd hebben – niet overdreven consumeren maar de tijd nemen om te lezen, naar anderen te luisteren, bij te leren,... Ze praten minder, ze luisteren meer.

Maar dit alles is fundamenteel tegen de natuur in, de vrijheid blijkt uiteindelijk in het gedrang te komen.

We worden meegezogen in een spannend verhaal.

Het verhaal gaat over Gabor, een man die een belangrijke rol heeft gespeeld bij de lancering van de pil. Hij werkt voor de communicatie en heeft meegewerkt aan de ontwikkeling van slogans om de bevolking te overtuigen van de voordelen van de pil. Hij ontwikkelde eveneens overtuigende argumenten voor de lobby ten voordele van de financiering van de pil, het wondermiddel tegen slaap.

Ondertussen komen we te weten dat Gabor zijn vrouw is verloren, Lou, ze is verdwenen.

Daaropvolgend haalt hij het grote verhaal van de wereld die hij hielp te veranderen, door elkaar met zijn persoonlijke verhaal: de verdwijning van Lou en zijn volharding om haar terug te vinden.

Op scène zijn we getuige van een installatie die zowel een opnamestudio als een beeldscherm is.

Het radio-universum maakt plaats voor een glazen studio waarin de geluiden en ruimtes die aan bod komen, ook echt worden gecreëerd. Het is tevens een ruimte waarin een stem wordt gegeven aan de personages die in het verhaal via beelden voorkomen.

Het beeldende universum daarentegen bestaat als het ware uit een verhalende fotoroman. Het kleine scherm toont portretten van mensen die langzaam tot leven komen, beelden die ademen.

## FRAGMENT UIT DE TEKST VAN LAURENT GAUDE

### **De stemmen van de wereld:**

Het lijkt onvoorstelbaar maar toch zal het binnenkort werkelijkheid worden:

Over precies vierentwintig uur gaat het tijdperk van de gefragmenteerde nacht in...

*The end of the night...*

*A new way of sleeping, working and living...*

Gaan we deze revolutie echt meemaken?

Velen onder ons vragen het zich af, maar ik kan je vertellen dat de overheden hier er zich op aan het voorbereiden zijn.

*Dapertutto, la gente si prepara a vivere anche di notte...*

Onze kinderen naar school brengen om twee uur 's nachts,

Boodschappen doen in het midden van de nacht,

Dit alles is de wereld van morgen.

Het doel is om de dagelijkse activiteiten meer te verspreiden om werk te creëren.

Dat is de uitdaging van onze overheden.

54 landen hebben het protocol ondertekend van de gefragmenteerde nacht en de teller is nog niet gestopt...

De Verenigde Staten, Europa, Rusland, Japan, China, Brazilië, India, Saudi-Arabië,

De overgrote meerderheid van de grote landen op aarde zullen de uitdaging aangaan:

De nacht vullen om de dag te ontlasten.

*Der Tag auch nachts.*

Het aftellen is begonnen.

Er resten nog slechts enkele dagen...

*La ultima noche se acerca.*

De wereld houdt zijn adem in.

Vuurwerk, cafés, kermissen, gigantische concerten...

Alle grote steden treffen voorbereidingen. De laatste nacht zal er een zonder slaap zijn!

## THE LAST NIGHT OF THE WORLD

Première 7 juli 2021 - Festival d'Avignon

Tekst: Laurent Gaudé ● Regie en interpretatie: Fabrice Murgia ● Interpretatie: Nancy Nkusi (of Nadine Baboy) ● Scenografie: Vincent Lemaire ● Assistent: Véronique Leroy ● Video: Giacinto Caponio ● Lichtontwerp: Emily Brassier ● Geluidstechniek en geluidsomgeving: Brecht Beuselinc ● Geluidstechniek: Célia Naver ● Videotechniek: Dimitri Petrovic ● Stage management: Marc Defrise

Acteurs op video: Per Henrik Bals, Natacha Belova, Takakehto Charles, Vanessa Compagnucci, Mieke De Grote, Josse De Pauw, Maxime Graff, Fatou Hane, Teresita Iacobelli, Maryam Kamyab, Hadja Labhib, Dorcy Rugamba, Daphné Seale, Aigin Simma, Åsa Simma, Olya Tsoraeva, Jos Verbist ● Spreiding: Frans Brood Productions

©Alexander Gronsky

Productie ARTARA Cie ● In coproductie met het Théâtre National Wallonie-Bruxelles, het Théâtre de Namur, MARS-Mons Arts de la Scène, het Théâtre de Liège, Central-La Louvière, Théâtres en Dracénie-Draguignan, Théâtre L'Aire Libre-Rennes, het Scène Nationale d'Albi, het CDN van Madrid, de Riksteatern.

Met de steun van Shelterprod, taxshelter.be, ING en de tax-shelter van de Belgische federale overheid

## OP TOURNEE

- 01.07.2021 > 02.07.2021 BELGIE - Mons - Festival au Carré I avant-première
- **7.07.2021 > 13.07.2021 (11.07 off) FRANCE - Festival d'Avignon I PREMIERE**
- 31.08.2021 > 01.09.2021 BELGIE - Liège - Théâtre de Liège
- 03.09.2021 > 04.09.2021 BELGIE - L'Ancre - Charleroi
- 14.09.2021 > 18.09.2021 BELGIE - Bruxelles - Théâtre National Wallonie-Bruxelles
- 12.10.2021 > 13.10.2021 BELGIE - Antwerpen - Toneelhuis
- 21.10.2021 > 24.10.2021 SPANJE - Madrid - Centro Dramatico Nacional de Madrid
- 01.03.2022 FRANKRIJK - Draguignan - Théâtres en Dracénie
- 08.03.2022 BELGIE - Brugge - Cultuurcentrum Brugge
- 11.03.2022 > 12.03.2022 BELGIE - La Louvière - Central, La Louvière
- 16.03.2022 > 17.03.2022 FRANKRIJK - Albi - Scène Nationale d'Albi
- 22.03.2022 FRANKRIJK - Vitry - Théâtre Jean Vilar
- 24.03.2022 > 26.03.2022 BELGIE - Namur - Théâtre de Namur
- 10.05.2022 > 14.05.2022 BELGIE - Bruxelles - Théâtre National Wallonie-Bruxelles

Contact Cie :

**Virginie Demilier**

COMPANY MANAGER ARTARA

v.demilier@artara.be - M + 32 (0)474 83 98 95 - www.artara.be

Contact spreading :

**Frans Brood Productions**

info@fransbrood.com - T +32 (0)9 234 12 12 - www.fransbrood.com